

**RADYOAKTİF ATIK YÖNETİMİ ÖZEL HESABI VE İŞLETMEDEN ÇIKARMA
ÖZEL HESABININ İŞLEYİŞİ İLE HESAPLAR YÖNETİM KURULUNUN
OLUŞUMU, ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK
TASLAĞI**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Hesaplar Yönetim Kurulunun oluşumu, çalışma usul ve esasları ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı merkez muhasebe birimi nezdinde kurulan radyoaktif atık yönetimi özel hesabı ve işletmeden çıkarma özel hesabı gelirlerinin elde edilmesi, takibi, tahsili, giderleştirilmesi, muhasebeleştirilmesi, denetimi ve özel hesapların işleyişi ile Türkiye Cumhuriyeti egemenlik alanı içinde nükleer santral işletenler ile diğer tesis ve uygulamalarda radyoaktif atık üretenlerin özel hesaplara ödeyecekleri primlere ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu yönetmelik, Türkiye Cumhuriyeti egemenlik alanı içinde nükleer santral işletenler ile diğer tesis ve uygulamalarda radyoaktif atık üretenlere uygulanır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 9/7/2018 tarihli ve 702 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 6 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve Kısaltmalar

MADDE 4– (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Atık miktarı: Radyoaktif atığın ağırlık ve hacim esasına göre belirlenen miktarı,
- b) Bakan: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanını,
- c) Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,
- ç) Başkan: Hesaplar Yönetim Kurulu Başkanını,
- d) Beklenen değer: Özel hesapların mevcut değerine eklenmesi öngörülen net nakit akışlarını,
- e) Bertaraf: Radyoaktif atıkların ve kullanılmış yakıtların geri alma niyeti olmaksızın nihai olarak depolanmasını,
- f) Bertaraf tesisi: Birincil amacı radyoaktif atıkların bertarafı olan tesisleri, yüzey, yakın yüzey, orta derinlikte ve derin bertaraf tesislerini,
- g) Düzenleyici kontrol: 702 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamındaki faaliyetlere ilişkin olarak Nükleer Düzenleme Kurumu tarafından yürütülen düzenleme, yetkilendirme, değerlendirme ve denetleme faaliyetleri ile yaptırımların uygulanmasını,
- ğ) Emniyet: 702 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamındaki tesisler ve radyoaktif maddeleri hedef alan hırsızlık, sabotaj, her türlü yetkisiz erişim ve diğer kötü niyetli girişimleri engellemek, tespit etmek ve gerektiğinde karşılık vermek üzere gerekli fiziksel koruma önlemlerinin alınmasını ve bu önlemlerin etkinliğinin sürdürülmesini,
- h) Güvenlik: Nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlerin yürütülmesi sırasında çalışanların, halkın, çevrenin ve gelecek nesillerin radyasyondan korunmasını

sağlamak üzere uygun şartların oluşturularak sürdürülmesi, kazaların önlenmesi veya kaza sonuçlarının hafifletilmesini,

- 1) Genel müdür: Nükleer Enerji ve Uluslararası Projeler Genel Müdürünü,
- i) Genel müdürlük: Nükleer Enerji ve Uluslararası Projeler Genel Müdürlüğünü,
- j) Hedef değer: Radyoaktif atık yönetimi ve işletmeden çıkarma maliyetlerinin karşılanması için bir takvim yılı içinde özel hesapların ulaşması gereken miktarı,
- k) Hizmet dışı bırakma: Nükleer santralin yeniden üretime geçmemek üzere faaliyetine son verilmesi,
 - 1) İÇÖH: İşletmeden çıkarma özel hesabını,
 - m) İşletmeden çıkarma: Bir daha işletilmeme kararı ile faaliyetin yürütüldüğü yerin düzenleyici kontrolden çıkarılmasına yönelik faaliyetler bütünü,
 - n) İşletmeden çıkarma planı: Nükleer santral işletenleri tarafından hazırlanan ilgili nükleer santralin işletmeden çıkarılması sürecine yönelik bilgiler içeren ve yetkili merci tarafından onaylanan planı,
 - o) Kurul: Hesaplar Yönetim Kurulunu,
 - ö) Mevcut değer: Özel hesaplarda biriken miktarı,
 - p) NDK: Nükleer Düzenleme Kurumunu,
 - r) Nükleer madde: Uranyum, toryum, plütonyum ile diğer bölünebilir maddelerin NDK tarafından belirlenen izotopları ile fiziksel ve kimyasal formlarını,
 - s) Nükleer tesis: Nükleer maddenin çıkarıldığı, üretildiği, işlendiği, kullanıldığı, bulundurulduğu, yeniden işlendiği veya depolandığı tesisi,
 - ş) Özel hesaplar: Radyoaktif atık yönetimi hesabı ve işletmeden çıkarma özel hesabını,
 - t) Prim: Radyoaktif atık yönetimi özel hesabı ve işletmeden çıkarma özel hesabına ödenmesi gereken miktarı,
 - u) Radyasyon tesisi: Radyasyon kaynaklarının üretilmesi, kullanılması, bulundurulması veya bakım ve onarımının yapılması amacıyla özel olarak tasarlanmış tesisi,
 - ü) Radyoaktif atık: NDK tarafından belirlenen serbestleştirme ve salım seviyelerinin üstünde radyoaktivite içeren ve yeniden kullanılmasına karar verilen radyoaktif maddeleri veya radyoaktif madde bulaşmış ya da radyoaktif olmuş yapı, sistem, bileşen ve diğer malzemeleri,
 - v) Radyoaktif atık tesisi: Radyoaktif atıkların işlendiği, geçici olarak depolandığı veya bertaraf edildiği tesisi,
 - y) Radyoaktif madde: Nükleer madde, radyoaktif kaynak ve radyoaktif atıklar da dâhil olmak üzere, çekirdekleri kendiliğinden bozunmaya uğrayarak radyasyon yayan izotop veya izotopları içeren maddeleri,
 - z) RAYÖH: Radyoaktif atık yönetimi özel hesabını,
 - aa) Serbestleştirme: Radyoaktif maddelerin aktivitelerinin belirli düzeylerin altında olması veya altına düşmesi sonucu düzenleyici kontrolden çıkarılmasını,
 - bb) TAEK: Türkiye Atom Enerjisi Kurumunu,
 - cc) Teminat: Bu Yönetmelik kapsamında Kurula sunulması öngörülen ve Türk Lirası veya döviz cinsinden nakit olarak değeri ya da Kurula muhatap düzenlenmiş ve Kurul kararı ile belirlenen örneğe uygun banka teminat mektubunu,
 - çç) Ulusal Radyoaktif Atık Yönetim Planı: Türkiye Cumhuriyetinde Kanun Hükmünde Kararname ve bu Yönetmelik kapsamına giren faaliyetler sonucu ortaya çıkan tüm radyoaktif atıklar ve kullanılmış yakıtların yönetimine ilişkin ulusal radyoaktif atık politikasını ve stratejisini içeren ve Bakanlık tarafından onaylanan planı,

dd) Yetkilendirilen kişi: 702 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamındaki bir faaliyetin yürütülmesi için NDK tarafından kendisine lisans, izin, onay veya yetki belgesi verilen gerçek veya tüzel kişiyi,
ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurulun Teşekkülü ve Görev Süreleri

Kurulun yapısı

MADDE 5 – (1) Kurul, Bakanlıktan iki üye, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve TAEK'ten birer üye ve toplam sayısı üçü geçmemek üzere Türkiye Cumhuriyeti sınırları dâhilinde nükleer santral işleten tüzel kişilerin birer temsilcisi ile diğer tesis ve uygulamaları temsilen bir kişi olmak üzere toplam dokuz kişiden oluşur.

(2) Kamu kurum ve kuruluşların temsilcileri ilgili bakanlık veya kurum tarafından görevlendirilir.

(3) Nükleer santral işleten tüzel kişilerin sayısı üç veya üçten az ise, her nükleer santral işletenin görevlendireceği bir kişi Kurul üyesi olarak görev yapar.

(4) Nükleer santral işleten tüzel kişilerin sayısı üçten fazla ise, nükleer santrallerin kurulu gücü, işletme süresi ve özel hesaplara ödemede bulunduğu miktar dikkate alınarak Kurul tarafından kabul edilen usule göre belirlenen üç nükleer santral işletenin birer temsilcisi kurul üyesi olarak görev yapar.

(5) Diğer tesis ve uygulamalarda radyoaktif atık üretenler tarafından ayrı ayrı veya birlikte gösterilen adaylar arasından, tesis ve uygulamanın türü ile aday gösterenlerin ürettiği atığın miktarı ve aktivitesi dikkate alınarak Kurul tarafından kabul edilen usule göre belirlenen bir temsilci Kurul üyesi olarak görev yapar.

Kurul üyesi seçilme şartları

MADDE 6 – (1) Kamu kurum ve kuruluşlarını temsil eden kişilerin Kurulda görevlendirilmesi için aşağıdaki şartları haiz olması gerekir:

a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde sayılan genel şartları taşımak,

b) En az dört yıllık yükseköğrenim mezunu olmak,

c) Kamuda ve/veya sosyal güvenlik kurumlarına tabi olmak kaydıyla uluslararası kuruluşlar ile özel sektörde veya serbest olarak en az beş yıl çalışmış olmak.

(2) Nükleer santral işletenleri ve diğer tesis ve uygulamalarda radyoaktif atık üretenleri temsil eden kişilerin Kurulda görev yapabilmesi için aşağıdaki şartları haiz olması gerekir:

a) Kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, Devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, bilişim sistemini engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı, yüz kızartıcı veya haksız mal edinme suçlarından mahkûmiyeti bulunmamış olmak.

Başkan

MADDE 7 – (1) Bakan, Bakanlık tarafından görevlendirilen Kurul üyeleri arasından Başkan ve başkanvekilini belirler.

(2) Başkan, özel hesapların genel yönetiminden, temsilinden ve Kurul tarafından alınan kararların yürütülmesinden sorumludur.

(3) Başkanın izin, hastalık, seyahat ve benzeri sebeplerle görevde bulunmadığı hallerde; Başkana verilmiş olan görev ve yetkiler, başkanvekili tarafından yerine getirilir ve kullanılır.

Görev süreleri

MADDE 8- (1) Başkan ve üyelerin görev süreleri üç yıldır. Görev süresi sona eren üyeler yeniden seçilebilir. Nükleer santral işleten ve diğer tesis ve uygulamalarda radyoaktif atık üretenler tarafından görevlendirilen Kurul üyeleri en fazla iki dönem görev yapabilir.

(2) Görevlendirilmeleri için gerekli şartları kaybettikleri veya özel hesaplar adına tahsil edilen gelirleri amacı dışında kullandıkları ya da izinsiz ve mazeretsiz olarak art arda üç Kurul toplantısına katılmadıkları Kurul kararı ile tespit edilen ile özel hesaplar ile ilgili olarak işledikleri suçlardan dolayı haklarında mahkûmiyet kararı kesinleşen Kurul Başkan ve üyelerinin görevleri sona erer.

(3) Başkanlık ve üyelikler, yenilenme hariç, görev süresi dolmadan herhangi bir sebeple boşaldığı takdirde, boşalan yerlere bir ay içinde görevlendirme yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kurulun Çalışma Esasları ve Sekretarya Hizmetleri

Kurulun görev ve yetkileri

MADDE 9 – (1) Kurulun görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Özel hesap primlerini ve teminat miktarlarını ve ödeme zamanını belirlemek,
- b) Özel hesapların gelir ve giderlerini yönetmek,
- c) Özel hesapların hedef değerlerini belirlemek,
- ç) Özel hesapların kullanımına yönelik olarak finansal yatırım yöntemi ve planını belirlemek,
- d) Özel hesaplara ait yıllık bilanço, gelir – gider tablosunu, izleme, performans ve faaliyet raporlarını hazırlamak,
- e) Belirlenen konularda çalışma grupları kurmak ve gerekli görüldüğünde özel uzmanlık isteyen konularda danışmanlık hizmeti almak,
- f) Ödenecek miktarı zamanında yatırmayanlar hakkında Bakanlık tarafından 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre takip ve tahsil işlemi başlatılması için istemde bulunmak,
- g) İÇÖH için prim ödeyecek ve teminat sunacak diğer tesis ve uygulamalarda radyoaktif atık üretenleri belirlemek

Toplantı usul ve esasları

MADDE 10 – (1) Kurul, ayda en az bir kez olağan olarak veya gerekli hâllerde Başkanın daveti veya üye tam sayısının üçte birinin talebi üzerine olağanüstü olarak toplanır.

(2) Kurul toplantısını Başkan, Başkanın yokluğu halinde ise başkanvekili yönetir. Başkanvekilinin de görevde bulunmadığı hallerde, toplantıyı yönetecek üye Kurul tarafından belirlenir.

(3) Kurulun toplantı gündemi Başkan tarafından belirlenir. Kurul üyeleri Kurul toplantı gündemine ilişkin önerilerini Başkana iletebilir.

(4) Kurul toplantı gündemi ve gündemdeki konulara ilişkin karar taslakları, karar için gerekli dokümanlar ile üyelerin görüş ve önerileri, toplantı tarihinden en az iki iş günü önce Sekretarya tarafından Kurul üyelerine dağıtılır.

(5) Toplantıya katılmayacak olan Kurul üyeleri, geçerli mazeretlerini yazılı olarak Sekretaryaya bildirirler.

(6) Kurul, en az beş üye ile toplanır ve en az beş üyenin aynı yöndeki oyuyla karar alır. Kurul üyeleri çekimser oy kullanamaz.

(7) Kurul üyeleri; kendilerini, evlilik bağı kalkmış olsa bile eşlerini, üçüncü dereceye kadar bu derece dâhil olmak üzere kan ve kayın hısımlarını veya evlatlıklarını ilgilendiren toplantı ve oylamaya katılamaz. Bu durum karar metninde ayrıca belirtilir.

(8) Toplantıların üyelerin bizzat katılımı ile yapılması esas olmakla birlikte gerek duyulması ve Başkanın uygun görmesi halinde gerekli önlemler alınarak elektronik ortamda da toplantı yapılabilir ya da elektronik yollarla toplantıya katılım sağlanabilir.

(9) Toplantılar esas itibarıyla Bakanlık merkezinde yapılır. Gerek duyulması halinde Başkan tarafından, Bakanlık merkezi dışındaki yerlerde de toplantı yapılabilmesine karar verilebilir.

(10) Kurul, gerekli gördüğü takdirde toplantılarına bilgi almak amacıyla uzmanları davet edebilir.

Kararlar

MADDE 11 – (1) Toplantı bitiminde, toplantıda görüşülen gündem maddelerine ilişkin alınan kararlar yazılı olarak kayıt altına alınır.

(2) Üyelerin karara ilişkin varsa ilave görüş veya karşı oy gerekçeleri, Kurul kararının alındığı toplantı tarihinden itibaren en geç beş iş günü içinde Sekreteryaya ulaştırılır.

(3) Kurul toplantısında alınan her bir kararın yazıldığı son sayfa, toplantıya katılan Kurul üyelerinin isimleri yazılmak suretiyle üyelerce imzalanır, önceki sayfalar ise paraflanır.

(4) Toplantı kararları;

a) Kararın alındığı toplantının tarihi ve sırasını (her yıl birden başlayarak ve o yılın sonuna kadar sıra numarasını takip edecek şekilde)

b) Toplantıya katılan ve katılmayan Kurul üyelerinin adları ve soyadları ile katılmama nedenleri,

c) Gerekçe ve kararın dayanağı ile sonuç kısmını,

d) Varsa karşı oy veren üyelerin adları ve soyadlarını içerecek şekilde hazırlanır.

(5) Kararlar Sekreteryaya tarafından gizlilik derecesine uygun olarak muhafaza edilir ve saklanır.

(6) Kurul tarafından yayımlanmasına karar verilen Kurul kararları, Bakanlık internet sayfasında yayınlanır.

Gizlilik

MADDE 12 – (1) Kurul üyeleri ve toplantılara katılan diğer kişiler, gizlilik kurallarına uymakla yükümlüdür. Gizlilik yükümlülüğü görev süresi sona ermiş üyeler için de geçerlidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Özel Hesap Primleri ve Teminat Miktarları

Özel hesapların yönetimi

MADDE 13 – (1) Bakanlık merkez muhasebe birimi nezdinde ayrı ayrı açılan RAYÖH ve İÇÖH'ün idaresi ve temsili Kurul tarafından yapılır.

(2) Özel hesaplar adına tahsil edilen gelirler 18 inci ve 19 uncu maddelerde belirtilen giderlerin karşılanması dışında kullanılamaz.

Yükümlülük

MADDE 14 – (1) Nükleer santral işletenler ile diğer tesis ve uygulamalarda radyoaktif atık üretenler özel hesaplara prim ödemekle ve teminat göstermekle yükümlüdür.

(2) Özel hesap primleri RAYÖH ve İÇÖH'e ayrı ayrı yapılır.

Özel hesap primleri ve teminat miktarlarının belirlenmesi

MADDE 15 – (1) Özel hesap primleri ve teminat miktarları, üretim kaynağına bakılmaksızın nükleer santraller işletenler için üretilen birim elektrik (kWh) başına, diğer tesis ve uygulamalarda radyoaktif atık üretenler için ise tesisin ve uygulamanın türü, atığın sınıfı, miktarı ve aktivitesine göre belirlenir.

(2) Özel hesap primleri ile teminat miktarları her yıl gözden geçirilir ve öngörülen giderleri karşılayacak şekilde güncellenir.

(3) Bu maddeye ilişkin uluslararası anlaşmalarda belirtilen hususlar için bu anlaşmalarda yer alan hükümler uygulanır.

Prim ve teminatların hesaplanması

MADDE 16 – (1) RAYÖH prim miktarının hesaplanmasında;

- a) 22 inci maddede belirtilen giderler,
- b) RAYÖH'ün mevcut, beklenen ve hedef değerleri,
- c) Nükleer santral işletenler için üretilen elektrik miktarı ve işletme süresi beklentileri,
- ç) Diğer tesis ve uygulamalarda radyoaktif atık üretenler için tesis ve uygulamanın türü, ortaya çıkan atığın sınıfı, miktarı ve aktivitesi,
- d) Ulusal Radyoaktif Atık Yönetim Planı,
- e) Nükleer santrallerin kurulmasına ve işletimine dair işbirliğine ilişkin uluslararası anlaşmalarda yer alan süre ve miktarlar, dikkate alınır.

(2) İÇÖH prim miktarının hesaplanmasında;

- a) 23 üncü maddelerde belirtilen giderler,
- b) İÇÖH'ün mevcut, beklenen ve hedef değerleri,
- c) Nükleer santral işletenler için üretilen elektrik miktarı ve işletme süresi beklentileri,
- ç) Diğer tesis ve uygulamalarda radyoaktif atık üretenler için tesis ve uygulamanın türü, ortaya çıkan atığın sınıfı, miktarı ve aktivitesi,
- d) İşletmeden Çıkarma Planı,
- e) Nükleer santrallerin kurulmasına ve işletimine dair işbirliğine ilişkin uluslararası anlaşmalarda yer alan süre ve miktarlar, dikkate alınır.

(3) Diğer tesis ve uygulamalarda radyoaktif atık üretenlerden hangilerinin İÇÖH için teminat sunacağı Kurul tarafından belirlenir.

Teminat miktarlarının hesaplanması

Madde 17 – Teminat miktarının hesaplanmasında;

- a) İlgisine göre 22 inci veya 23 üncü maddelerde belirtilen giderler,
- b) İlgisine göre RAYÖH veya İÇÖH'ün mevcut, beklenen ve hedef değerleri,
- c) Nükleer santral işletenler için kurulu güç, üretilen elektrik miktarı ve işletme süresi beklentileri,
- ç) Kurul tarafından belirlenen diğer tesis ve uygulamalarda radyoaktif atık üretenler için tesis ve uygulamanın türü, ortaya çıkan atığın sınıfı, miktarı ve aktivitesi,
- d) İlgisine göre, Ulusal Radyoaktif Atık Yönetim Planı veya İşletmeden Çıkarma Planı,
- e) Nükleer santrallerin kurulmasına ve işletimine dair işbirliğine ilişkin uluslararası anlaşmalarda yer alan süre ve miktarlar, dikkate alınır.

Teminat miktarları

MADDE 18 – (1) Nükleer santral işletenler ve Kurul tarafından belirlenen diğer tesis ve uygulamalarda radyoaktif atık üretenler, Kurul kararı ile belirlenen tutarda teminat sunarlar. Bu Yönetmelik kapsamında Kurula sunulacak banka teminat mektubu tutarı, birden fazla bankadan temin edilen banka teminat mektupları ile de sağlanabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Özel Hesapların Gelir ve Giderleri

Prim ödeme ve süresi ile teminat gösterme zamanı

MADDE 19 – (1) Nükleer santral işletenler tarafından RAYÖH ve İÇÖH için prim ödeme yükümlülüğü, nükleer santralin işletmeye alınması ile başlar ve ilgili nükleer santralin hizmet dışı bırakılmasıyla sona erer.

(2) Nükleer santral işletenler her ay Kurul tarafından belirlenen primleri özel hesaplara ayrı ayrı yatırır.

(3) Diğer tesis ve uygulamalarda radyoaktif atık üretenler tarafından RAYÖH için prim ödemesi, radyoaktif atıkların tesliminden önce yapılır.

(4) Kurul tarafından belirlenen diğer tesislerde radyoaktif atık üretenler tarafından İÇÖH'e prim ödemesi her yıl bir defaya mahsus olmak üzere cari takvim yılı Aralık ayı içinde yapılır.

(5) Nükleer santralin işletmeye alınması ile birlikte, belirlenen tutarda Kurula muhatap düzenlenmiş teminat mektubu Kurula sunulur. Kurul tarafından belirlenen teminat değeri her yıl gözden geçirilir.

Radyoaktif atık yönetimi özel hesabının gelirleri

MADDE 20 – (1) RAYÖH'ün gelirleri,

a) Nükleer santral işletenleri ile diğer tesis ve uygulamalarda radyoaktif atık üretenler tarafından yapılan prim ödemeleri,

b) Özel hesap gelirlerinin değerlendirilmesiyle elde edilen gelirler,

c) 6183 sayılı Kanuna göre yapılan takibat sonucu tahsil edilen gelirler,

ç) Uluslararası kuruluşlar, yabancı devletler, finansal kuruluşlar vb. yerlerden sağlanan bağış, yardım ve diğer gelirlerden, oluşur.

(2) Diğer tesis ve uygulamalarda radyoaktif atık üretenlerden hangilerinin İÇÖH için prim ödeyeceği Kurul tarafından belirlenir.

İşletmeden çıkarma özel hesabının gelirleri

MADDE 21 – (1) İÇÖH'ün gelirleri,

a) Nükleer santral işletenleri ile Kurul tarafından belirlenen diğer tesislerde radyoaktif atık üretenler tarafından yapılan prim ödemeleri,

b) Özel hesap gelirlerinin değerlendirilmesiyle elde edilen gelirler,

c) 6183 sayılı Kanuna göre yapılan takibat sonucu tahsil edilen gelirler,

ç) Uluslararası kuruluşlar, yabancı devletler, finansal kuruluşlar vb. yerlerden sağlanan bağış, yardım ve diğer gelirlerden, oluşur.

Radyoaktif atık yönetimi özel hesabının giderleri

MADDE 22 – RAYÖH'ten aşağıdaki bentlerde sayılan giderlerin karşılanmasına yönelik ödemede bulunur.

a) Bertaraf tesisi için sahaların araştırılması, seçimi, restorasyonu, temizlik ve çevre düzenlemesi işleri giderleri,

b) Bertaraf tesisinin tasarımı, lisanslanması, inşası, işletilmesi, izlenmesi, emniyeti, bakımı, onarımı, modernizasyonu, kapatılması ve düzenleyici kontrolden çıkarılması, kapatma sonrası izlenmesi ve emniyeti,

c) Nükleer santral işletenler ve diğer tesis ve uygulamalarda radyoaktif atık üretkenler tarafından teslim edilen radyoaktif atıkların bertarafı giderleri,

ç) RAYÖH'ün bağımsız denetimi, danışmanlık hizmeti ve resmi izin ve onaylar için yapılan ödemeler ile yargılama giderleri,

d) Radyasyondan korunma ve iş güvenliğine yönelik giderleri,

e) Bertaraf tesisi sigorta ödemesi,

f) Bu maddede yer alan amaçlara yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri.

İşletmeden çıkarma özel hesabının giderleri

MADDE 23 – İÇÖH'ten aşağıdaki bentlerde sayılan giderlerin karşılanmasına yönelik ödemede bulunur.

a) Nükleer santrallerin işletmeden çıkarılmasına yönelik projelendirme, lisans giderleri, hizmet dışı bırakma, düzenleyici kontrolden çıkarma ve söküm giderleri,

b) Santralin işletmeden çıkarılması ve sökümü sürecinde santral sahasının emniyetinin sağlanması, izlenmesi, kontrolü, bakımı, restorasyonu, temizlik ve çevre düzenlemesi işleri, yapı, sistem ve bileşenlerin dekontaminasyonu, radyasyondan korunma ve iş güvenliği giderleri ile söküm sonrası sahanın çevreyle uyumlu hale getirilmesi giderleri,

c) İşletmeden çıkarma sırasında ortaya çıkan radyoaktif atıkların bertarafı giderleri,

ç) İÇÖH'ün bağımsız denetimi, danışmanlık hizmeti ve resmi izin ve onaylar için yapılan ödemeler ile yargılama giderleri,

d) İşletmeden çıkarma sigorta ödemesi,

e) Bu maddede yer alan amaçlara yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri.

Özel hesaplar varlığının yetersiz kalması

MADDE 24 – (1) RAYÖH ve İÇÖH'teki meblağın, işletmeden çıkarma sırasında veya atık yönetimi ile ilgili öngörülenler dışında olabilecek masraflar nedeniyle ya da tesisin planlanandan erken işletmeden çıkarılması üzerine yetersiz kalması durumunda maliyetler, yetkilendirilen kişi tarafından sağlanan teminattan karşılanır. Teminat yetersiz ise kalan miktar yetkilendirilen kişiden tahsil edilir.

ALTINCI BÖLÜM

Denetim

Bağımsız dış denetim

MADDE 25 – (1) Özel hesapların işlemleri yıllık dönemler itibariyle bağımsız dış denetime tabi tutulur. Bağımsız dış denetim yapılan dönemlerde;

a) Özel hesapların varlıklarının mevzuata uygun olarak saklanıp saklanmadığı ve değerlendirilip değerlendirilmediği

b) Özel hesaplara ödenen primleri ve teminat miktarlarının mevzuata uygun olarak hesaplanıp hesaplanmadığı

c) Özel hesapların yatırım performansının değerlendirilmesi

hususlarına ilişkin bilgileri ve bağımsız denetçi görüşünü içeren rapor, denetime tabi olan dönemi takip eden yılın Şubat ayı sonuna kadar Kurula gönderilir.

(2) Özel hesapların mali durumunu zayıflatacak veya olağandışı sonuçlar doğuracak herhangi bir durumun varlığının tespit edilmesi halinde, hazırlanan denetim raporu en kısa sürede Kurula sunulur.

YEDİNCİ BÖLÜM

Sekretarya Hizmetleri

Sekretarya hizmetleri

MADDE 26 – Kurulun sekretarya hizmetleri Genel Müdürlükçe yerine getirilir. Genel Müdürlüğün sekretarya hizmetleri kapsamında görevleri şunlardır:

- a) Özel hesapların; izleme, performans ve faaliyet raporları ile bilanço, gelir - gider ve nakit akış tablolarının hazırlanması ile ilgili çalışmaları yürütmek,
- b) Özel hesapların işleyişine yönelik olarak kısa, orta ve uzun vadeli finansal yönetim, finansal yatırım ile finansal model ve planlama çalışmalarını yürütmek,
- c) Özel hesap gelirlerinin takibini yapmak,
- ç) Özel hesaplara ilişkin yazışmaları yapmak ve kayıtları tutmak,
- d) Kurul üyelerine toplantı gündemi, yeri ve tarihinin duyurusunu yapmak,
- e) Kurul kararlarını kayıt altına almak ve başkan ile üyelerin imzasına sunmak,
- f) Kurulu kararlarını gizlilik derecesine uygun olarak muhafaza etmek,
- g) Kurul tarafından alınan kararları yerine getirilmesini sağlamak,
- ğ) Kurul toplantı ve çalışmaları ile ilgili verilen diğer görevleri yapmak.

Faaliyet, performans ve izleme raporları

MADDE 27 – (1) Özel hesapların hesap dönemi takvim yılıdır. Kurul, özel hesapların yıllık bilançosu, gelir ve gider tablosu, bağımsız denetim raporu, özel hesapların faaliyet gösterdiği piyasanın ve ekonominin genel durumuna ilişkin bilgileri, özel performans bilgilerini, hesap dönemine ilişkin faaliyetlerini ve sonraki dönem hakkındaki görüş ve önerileri ile alınması gereken önlemleri içeren faaliyet raporunu takip eden yılın Mart ayı sonuna kadar hazırlar.

(2) Kurul, özel hesapların mal varlığının, banka ve yatırım aracı bazında dağılımını ve planlanan yatırım çerçevesinde mevcut ve beklenen değer ile hedef değer verilerini içeren performans raporunu üçer aylık dönemler itibariyle hazırlar.

(3) Kurul, özel hesaplara ilişkin ay içerisinde yürütülen çalışmalara ilişkin bilgileri içerecek şekilde aylık dönemler itibariyle izleme raporu hazırlar.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Özel hesapların işleyişi

MADDE 28 – Radyoaktif atık yönetimi hesabı ve işletmeden çıkarma özel hesabının işleyişinde Tek Hazine Kurumlar Hesabı Uygulamasına İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Kurul Başkanı ve üyeleri bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden itibaren iki (2) ay içerisinde görevlendirilir. Kurul ilk toplantısını görevlendirilmenin yapılmasından itibaren iki hafta içinde yapar.

(2) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden itibaren iki (2) ay içerisinde Bakanlık merkez muhasebe birimi nezdinde özel hesaplar açılır.

Yürürlük

MADDE 29 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 30 – Bu Yönetmelik hükümlerini Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı yürütür.

**RADYOAKTİF ATIK YÖNETİMİ ÖZEL HESABI VE İŞLETMEDEN ÇIKARMA
ÖZEL HESABININ İŞLEYİŞİ İLE HESAPLAR YÖNETİM KURULUNUN
OLUŞUMU, ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK
TASLAĞI GENEL GEREKÇESİ**

Dünyadaki mevcut uygulamalar dikkate alındığında; kirleten öder (polluter pays) prensibi gereği, ülkede ortaya çıkan kullanılmış yakıt ve radyoaktif atıkların bertarafı ve işletmeden çıkarılması için o ülkenin nükleer santral işletenleri ve diğer tesis ve uygulamalarda radyoaktif atık üretenleri, o ülkede kurulan fonlara hesabın yönetim kurulu tarafından belirlenecek miktarda ve sürede ödeme yapar ve bu atıkların bertarafına yönelik giderler bu özel hesaplarda biriken tutardan karşılanır.

Ülkemizde hâlihazırda nükleer santraller ve nükleer yakıt çevrimi tesisleri bulunmamasına rağmen sağlık kuruluşlarından, üniversitelerden ve endüstriyel kuruluşlardan çok düşük, düşük ve orta seviyede radyoaktif atık üretilmektedir. Mevcut durumda bu atıklar, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) Radyoaktif Atık Yönetim Tesisi (İstanbul) tarafından toplanmakta, sınıflandırılmakta, işlenmekte ve geçici olarak depolanmaktadır. Bu kapsamda ortaya çıkan kullanılmış yakıt ve radyoaktif atıkların; çalışanlara, halka ve çevreye zarar vermeyecek şekilde ve gelecek nesillere ek yük getirmeden güvenli ve emniyetli bir şekilde yönetilmesi, nükleer santrallerin işletme ömrünü tamamlamasının ardından işletmeden çıkarılması ve sahanın yeniden rehabilitesi edilmesi gerekmektedir. Ayrıca nükleer tesislerin işletilmesi, radyasyon uygulamaları veya herhangi bir faaliyet sonucu açığa çıkan kullanılmış yakıtların ve radyoaktif atıkların güvenli ve emniyetli bir şekilde yönetimi için gerekli olan tüm maliyetlerin karşılanmasından o faaliyeti yürüten sorumlu kılınmıştır.

Tüm bu faaliyetler çerçevesinde özel hesaplarda biriken meblağın etkin ve verimli bir şekilde yönetilmesi, en yüksek ve en güvenli getiriye sağlayacak şekilde yatırıma dönüştürülmesi gerekmektedir. Ayrıca özel hesaplarda özel hesaplar adına tahsil edilen gelirlerin amacı dışında kullanılmayacağı teminat altına alınmalıdır.

9/7/2018 tarihli ve 702 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 6 ncı maddesinin yedinci fıkrası; “*Bakanlık merkez muhasebe birimi nezdinde radyoaktif atık yönetimi özel hesabı ve işletmeden çıkarma özel hesabı açılır.*”

Onbirinci fıkrası; “*Özel hesaplara ödenecek miktarlar ile teminat miktarları, nükleer santraller için üretilen birim elektrik (kWh) başına, diğer tesis ve uygulamalar için ise tesisin ve uygulamanın türü, atığın sınıfı, miktarı ve aktivitesine göre Hesaplar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. Özel hesaplara ödenecek miktarlar ile teminat miktarları her yıl gözden geçirilir ve öngörülen giderleri karşılayacak şekilde güncellenir.*”

Onsekizinci fıkrası; “*Hesaplar Yönetim Kurulunun oluşumu, çalışma usul ve esasları ile özel hesap gelirlerinin elde edilmesi, takibi, tahsili, giderleştirilmesi, muhasebeleştirilmesi, denetimi, özel hesapların işleyişine ilişkin diğer usul ve esaslar Bakanlık tarafından yönetmelikle belirlenir.*” hükümlerini,

12 Mayıs 2010 tarihinde imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Akkuyu Sahası'nda Bir Nükleer Güç Santralinin

Tesisine ve İşletimine Dair İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın 12 inci maddesinin dördüncü fıkrası ise; “Proje Şirketi, NGS'nin söküümü ve atık yönetiminden sorumludur. Bu çerçevede, Proje Şirketi yürürlükteki Türk kanun ve düzenlemeleri ile öngörülen ilgili fonlara gerekli ödemeleri yapacaktır.” hükmünü amir bulunmaktadır.

Bu çerçevede;

- Özel hesap primleri ve teminat miktarlarının hesaplanması metodolojisi,
- Nükleer santral işletenler ile diğer tesis ve uygulamalarda radyoaktif atık üreticilerin de temsilinin sağlanacağı Hesaplar Yönetim Kurulunun teşekkülü ve çalışma esasları,
- Özel hesapların gelirleri ile özel hesaplardan karşılanacak giderler ve
- Özel hesapların denetimi gibi hususların ayrıntılı bir şekilde belirlenmesi ihtiyacı hasıl olmuştur.

Söz konusu Yönetmelik taslağı hazırlanırken Türkiye’de yer alan fon ve özel hesaplara ilişkin mevzuatlar ile benzer uygulamaya sahip yabancı ülkelerin mevzuatları incelenmiş olup yukarıda sıralanan hususlara ilişkin iyi uygulama örnekleri belirlenmiş ve yönetmelik taslağına derç edilmiştir.

(Taslağın Adı)
(Gönderen Kurum/Birim Adı)

Taslağın Geneli Üzerindeki Görüş ve Değerlendirme		Teklif
Taslak Maddesi	Görüş ve Değerlendirme	Teklif